

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเยาวชนไทย เพราะถ้าหากเยาวชนไทยได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นแล้ว ความเป็นอยู่ของประชาชนในอนาคตก็จะสูงขึ้นด้วย ดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา จึงได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาของเยาวชนเป็นอย่างมาก โดยได้เพิ่มระดับการศึกษาภาคบังคับให้กับนักศึกษาภาคเคีย ฉะนั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 3) และไปเพียงการศึกษาในภาคบังคับเท่านั้น ตัวนักเรียนเองต่างก็ขวนขวายที่จะเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น คือ อย่างน้อยต้องจบมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 6) และบางคนก็มีโอกาสที่จะเรียนในระดับอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน เพราะนักศึกษาเหล่านี้มีความหวังว่า เมื่อถึงชีวิตของเขาจะต้องดีขึ้นหากได้รับการศึกษาที่สูงตามขั้นด้วย

การที่ภาครัฐได้เพิ่มการศึกษภาคบังคับให้กับนักเรียน รวมถึงกระแสนิยมที่ผู้ปกครองอยากให้บุตรหลานได้เรียนสูงๆขั้นนั้น เป็นสิ่งที่สังคมควรจะสนับสนุนและให้การช่วยเหลือเป็นอย่างมาก เพราะระดับการศึกษาที่สูงขึ้นนั้น มักมีปัจจัยที่ตามมาด้วยคือ ค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นตาม ทำให้เกิดข้อจำกัดในการเรียนของผู้มีรายได้น้อยแต่อยากเรียนในชั้นที่สูงขึ้น ดังนั้น ภาครัฐได้มีการแก้ไขปัญหาขึ้นมาโดยตลอด โดยการให้เงินอุดหนุนหรือเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนนักศึกษาทั้งสถานศึกษาภาครัฐและเอกชน มาหลายปี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เป็นมหาวิทยาลัยอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถและทักษะสำหรับการประกอบอาชีพตามความต้องการของท้องถิ่น ก็เป็นสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาหนึ่งที่นักศึกษามีความต้องการเรียนมากในจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยนโยบายของรัฐบาลในการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ได้มีโอกาสศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ทางมหาวิทยาลัยก็ได้ตอบสนองนโยบายมาเป็นอย่างดี โดยพิจารณาให้เงินกู้ยืมแก่นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยเริ่มจากนักศึกษาภาคปกติ แล้วขยายมายังนักศึกษาภาคขยายโอกาส ปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้ขยายการให้กู้ยืมแก่นักศึกษาภาค กสพช ด้วย (รายงานประจำปี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ , 2546)

ปัจจุบันนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้รับเงินกู้ไปแล้วนั้น นักศึกษาบางส่วนได้ใช้เงินกู้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาอย่างเต็มที่ ได้แก่การนำเงินไปใช้เป็นค่าหน่วยกิต ค่าหนังสือเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน รวมถึงค่ากิจกรรมการเรียนต่างๆ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการให้กู้เงิน แต่ก็มีบางส่วนที่ไม่ได้นำเงินกู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ นักศึกษาเหล่านี้ไม่ได้ให้ความสำคัญของเงินกู้ที่ได้รับมา จะส่งผลให้เกิดปัญหาตามมาในอนาคต บางคนกู้เงินจากมหาวิทยาลัยไปแล้วไม่สามารถเรียนให้จบการศึกษาได้ ต้องตัดหนี้เงินกู้กับมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่เรียน ไม่จบ เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จึงศึกษาถึง ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของนักศึกษาที่กู้เงินจากมหาวิทยาลัยไปใช้ว่า นักศึกษาเหล่านั้น มีประสิทธิภาพในการใช้เงินกู้มากน้อยแค่ไหน และการใช้เงินกู้ของนักศึกษาก่อให้เกิดประสิทธิผลกับนักศึกษาอย่างไรบ้าง ผลที่ได้จากการศึกษาจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้กู้ยืมต่อไปได้ เพื่อให้ผู้กู้ยืมจะได้นำเงินกู้ไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการให้บริการให้เงินกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษากระบวนการให้กู้ยืมเงินของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้เงินกู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการให้กู้ยืมเงินเพื่อศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. ทำให้ได้ข้อมูลกระบวนการให้กู้ยืมเงินของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
3. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้เงินกู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

4. ทำให้ได้แนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากขึ้น
5. ทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาและกำหนดนโยบายการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่” จะทำการศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ภาค ปกติ ปีการศึกษา 2545 และ 2546 โดยจะศึกษาถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้เงินกู้ยืมของนักศึกษา ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้กู้ รวมถึงกระบวนการของการให้เงินกู้ยืมเงินของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2545 - 2546

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1.5.1 รูปแบบการวิจัย ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยจะวิเคราะห์จากข้อมูลพฤติกรรมที่รวบรวมรวมมา รวมถึงการสำรวจข้อมูล ซึ่งอาศัยแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้เงินกู้ของนักศึกษามา ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ได้รับเงินกู้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 -2546 และใช้แบบสัมภาษณ์สำหรับเจ้าหน้าที่และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการให้เงินกู้ยืม

1.5.2 ข้อมูลการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้จะอาศัยข้อมูล 2 แบบ คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการเก็บข้อมูลโดยสอบถามเกี่ยวกับการใช้เงินกู้ของนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ได้รับเงินกู้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ.2546 และทำการสัมภาษณ์อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโครงการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลชุดนี้จะได้จากการเก็บรวบรวมจากเอกสาร หลักฐาน ที่เกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

1.5.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ภาคปกติ ปีการศึกษา 2545 - 2546 จำนวน 4,204 คน
2. กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาที่กู้เงินจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ภาคปกติ ปีการศึกษา 2545 -2546 จำนวน 375 คน อาศัยวิธีการหากรุ่นตัวอย่างของ Herbert Askin and Raymond R. (อภิรักษ์ จันตะนี, 2538)
3. วิธีการสุ่มตัวอย่งนั้นจะใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยการเริ่มสุ่มนักศึกษาจากคณะต่างๆ จากนั้นเลือกสัดส่วนในแต่ละโปรแกรม และสุ่มสัดส่วนลงไปถึงกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่เรียนในโปรแกรมนั้นๆ

1.5.4 เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายกู้ยืมของนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ได้รับเงินกู้ตั้งแต่ปี.ศ. 2545 -2546
2. แบบสัมภาษณ์สำหรับเจ้าหน้าที่และบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการให้กู้ยืมเงินของมหาวิทยาลัย

1.5.5 การเก็บข้อมูล

จะเริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2547 – กันยายน 2547

1.5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา “ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ” จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติ SPSS ส่วนการอภิปรายผล จะอภิปรายผลโดยการเขียนเชิงพรรณนา ใช้ข้อมูลเชิงสถิติอันได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าสัดส่วน ประกอบการอธิบาย

1.6 นิยามศัพท์

เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา หมายถึงเงินที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ให้กู้ยืมกับนักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเงินไปใช้เกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษาเอง

ประสิทธิภาพของการใช้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา หมายถึงการนำเงินกู้ยืมไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการให้กู้ คือ นำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนของนักศึกษา อันได้แก่ชำระค่าลงทะเบียน ค่าหนังสือ ค่าอุปกรณ์การเรียนต่างๆ รวมถึงค่ากิจกรรมการเรียนอื่นๆ ในขณะที่ยังเรียน

ประสิทธิภาพการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา หมายถึงผลที่เกิดขึ้นจากการนำเงินกู้ไปใช้ในกิจกรรมการเรียนของนักศึกษา อันได้แก่ ความตั้งใจเรียนของนักศึกษา เกรดเฉลี่ยของนักศึกษา นักศึกษารับทราบและตระหนักถึงสถานการณ์ใช้เงินกู้ของตนเอง รวมถึงนักศึกษามีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เงินกู้ของผู้กู้ยืม